

12.11.2010

442/331/10

Oikeusministeriö
Lainvalmisteluosasto
Yksityisoikeuden yksikkö

Viite: lausuntopyyntö 20.8.2010, OM 19/41/2007

**LAUSUNTO JULKISYHTEISÖN VAHINGONKORVAUSVASTUUTA KOSKEVAAN
SELVITYKSEEN (OIKEUSMINISTERIÖN SELVITYKSIÄ JA OHJEITA 59/2010)**

1) Lausunnon antajan tausta ja tehtävät julkisen vallan käyttäjänä

Valtakunnanvoudinvirasto ja sen tehtävät

Ulosottolaitos muodostuu keskushallinnosta ja sen alaisista paikallisista ulosottovirastoista. Valtakunnanvoudinvirasto on vuoden 2010 alusta toimintansa aloittanut virasto, jonka tehtävänä on huolehtia edellä mainitusta ulosottolaitoksen keskushallinnosta.

Hallintotehtävien lisäksi Valtakunnanvoudinvirasto ratkaisee sille kuuluvat ulosottoviranomaisten toimintaa koskevat kantelut ja korvausvaatimukset (Laki Valtakunnanvoudinvirastosta 2 §). Valtakunnanvoudinvirasto edustaa valtiota myös mahdollisissa ulosottomenettelyä koskevissa vahingonkorvausoikeudenkäynneissä. Valtakunnanvoudinvirasto käyttää myös valtion puhevaltaa, jos ulosottovalitusta tai täytäntöönpanoriitaa tuomioistuimessa käsiteltäessä valtiolta vaaditaan oikeudenkäyntikuluja (UK 11: 20).

Ulosottovirastot

Ulosottovirastoja on yhteensä 22 ja niissä työskentelee vuoden 2009 tietojen mukaan yhteensä 1.338 virkamiestä, joista kihlakunnanvousteja on 84, kihlakunnanulosottomiehiä 631 ja toimistohenkilöitä 623.

Ulosottovirastojen perimmäisenä tehtävänä on laiminlyötyjen suoritusvelvoitteiden pakkotäytäntöönpano eli toteuttaa hakijan oikeussuojaa ottaen luonnollisesti huomioon myös velallisten oikeusturva.

Ulosottovirastoihin tuli vuoden 2009 tilastojen mukaan perintään 2.579.773 asiaa, asioita käsiteltiin

2.497.178 kappaletta ja vuoden lopussa vireillä oli 1.359.100 asiaa. Ulosottovelallisia oli vuoden lopussa 242.611 kappaletta. Peritty rahamäärä oli 730.446 miljoonaa euroa.

Ulosottoperintää toteutetaan maksukehotuksin ja elleivät ne tuota tulosta erityyppisin ulosmittauksin. Ulosmittaukset perustuvat ulosottomiehen valituskelpoisiin päätöksiin. Yleisimpiä ulosmittauksia ovat palkan, eläkkeen tai muun etuuden ulosmittaukset, pankkitilivarojen ulosmittaukset sekä erilaisen irtaimen tai kiinteän omaisuuden ulosmittaukset. Päätöksiä tehdään runsaasti myös vapaakuukausi- ja huojoennushakemuksista. Näiden lisäksi ratkaistaan monenlaisia väitepäätöksiä kuten kuittausvaatimuksia ja vanhentumisväitteitä.

Ulosmittauspäätöksiä tehtiin 507.453 kappaletta vuonna 2009. Muita ulosottotehtäviä ovat muun muassa turvaamistoimet, joita oli 728 kappaletta, häätohakemuksia oli 7.510 kappaletta, joista häättöön johti 1.409 kappaletta. Osamaksukauppalaan mukaisia tilityspöytäkirjoja tehtiin 4.370 kappaletta.

Ulosmittauksista pääosan tekevät kihlakunnanulosottomiehet, kihlakunnanvoudeille puolestaan kuuluvat ulosottokaareissa erikseen säädetty tehtävät, kuten kiinteän omaisuuden myynnit ja osamaksutilitykset.

Ulosotossa noudatettavia periaatteita

Ulosottolainsäädäntöä on voimakkaasti uudistettu ja ajanmukaistettu 1990 - luvun puolivälistä alkaen. Vuoden 2008 alusta tuli voimaan ulosottokaari, johon on keskeisesti koottu kaikki tehdyt muutokset.

Ulosoton keskeiset periaatteet ilmenevät ulosottokaaren 1 luvun 19 §:stä. Sen mukaan ulosottotoimet on suoritettava asianmukaisesti ja puolueettomasti, joutuisasti, tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti, tarpeetonta haittaa aiheuttamatta sekä vastaajan omatoimisuutta ja asianosaisen sovinnollisuutta edistävällä tavalla.

Ulosotto on puolueetonta lainkäyttöä ja samalla julkisen vallan käyttämistä, jossa tulee tarkoittaa noudattaa lakia ja ulosottokaarta ja muita lakeja (laillisuusperiaate).

Ulosottoviranomaiset toimivat virallisperiaatteen mukaan sen jälkeen kun asia on tullut vireille eli ulosottomiehet vievät asiaa eteenpäin ilman, että hakijan täytyy esittää vaatimuksia esimerkiksi ulosmittauksesta. Vastaavasti ulosottomies ottaa huomioon velallisen edun esimerkiksi tarkistaa ennen vireille tuloa, ettei saatava ole vanhentunut.

Täytäntöönpanon tarkoitus vaatii, että ulosoton täytäntöönpanotehtävät hoidetaan joutuisasti, tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti. Ulosottokaareissa säädetään velallisen suojaksi tietyt rajoitukset, joiden puitteissa ulosottomiehen tulee pyrkiä täysimääräiseen suoritukseen. Tämä tehokkuusperiaate on itsestään selvä vaatimus ulosotolle.

Vaikka ulosotto on lainkäyttöä, se ei ulosottoasioiden suuren määrän vuoksi ole täystutkintaista tuomioistuinkäsittelyn tavoin, vaan se perustuu summaarisuusperiaatteeseen. Ulosotossa voidaan edetä, ellei väitteitä tai vaatimuksia esitetä tai ulosottomies itse havaitse selvityksiä edellyttäviä seikkoja.

Ulosotossa noudatetaan myös attraktioperiaatetta eli ulosottomiehen on itse ratkaistava ulosoton aikana esiin tulleet riitakysymykset. Ulosottokaareissa onkin tarkat säännökset ulosottomiehen

päätöksen tekemisestä. Juuri tämä osoittaa ulosoton vahvan lainkäytön luonteen. Valittamalla ulosottomiehen päätöksestä asia voidaan saattaa käräjäoikeuden ratkaistavaksi.

Samanaikaisesti tehokkuuden vaatimuksen kanssa on ulosottomiehen toimittava myös asianmukaisesti eli toimia tavalla, joka edistää luottamusta ulosottoon. Ulosottomies ei saa käyttää toimivaltuuksiaan tai harkintavaltaansa sopimattomasti Keskeisesti asianmukaisuuteen kuuluvat menettelylliset oikeusturvan takeet, kuten asianosaisten ja sivullisten kuuleminen, ulosottomiehen päätöksenteon laadukkuus sekä ulosoton oikeussuojakeinojen, kuten valituksen, mahdollisimman laaja käytettävyys.

Ulosotossa noudatetaan myös avoimuusperiaatetta, jota ilmentää ulosottoasioiden julkisuus etenkin asianosaisiin, mutta tietyissä rajoissa myös ulkopuolisiin nähden. Avoimuuteen kuuluu myös ulosottomiehellä oleva neuvontavelvollisuus: velalliselle tulee kertoa esimerkiksi tämän oikeudesta saada helpotuksia ulosottoon.

Ulosotossa keskeisenä periaatteena on myös, ettei täytäntöönpanossa saa aiheuttaa kenellekään tarpeetonta haittaa ja vahinkoa. Tämä suhteellisuusperiaate tarkoittaa sitä, että keinot päämäärän saavuttamiseksi mitoitetaan oikein. Useasta käytettävissä olevasta keinosta tulee valita se, joka aiheuttaa vähiten haittaa.

Ulosottomiehen päätöksestä ja valitusoikeudesta

Edellä kuvattiin lyhyesti niitä päätöksiä, joita ulosottomiehet joutuvat tekemään. Vuositasolla päätöksiä on runsaasti, koska jo pelkkiä ulosmittauspäätöksiä on yli 507.000. Tämän lisäksi tulevat myös kaikki muut valituskelpoiset päätökset.

Kuten edellä on todettu, päätöksiin voi hakea muutosta valittamalla käräjäoikeuteen. Luonnollisesti ulosottomies voi tehdä myös itseoikaisun. Päätösten runsaasta määrästä huolimatta ulosottovalituksia tehdään vuositasolla vain noin 1.000 kappaletta, joista valituksen hyväksymiseen johtavia on arviolta joka kymmenes.

Ulosottomenettelyssä aiheutuneen vahingon korvaaminen

Vaikka ulosottolainsäädäntö on edellä kerrotun mukaisesti vastikään uudistettu ja siinä on tarkoin säännelty ulosotossa noudatettavasta menettelystä, voi asioiden suuresta määrästä ja siitä, että jotkin toimenpiteet on asian luonteesta johtuen tehtävä varsin kiireisesti, aiheutua joskus vahinkoa asianosaiselle tai sivulliselle.

Ulosottolainsäädännössä on tähän varauduttu siten, että ulosottokaaren 3 luvun 111 §:ssä on säädetty, että valtion varoista voidaan harkinnan mukaan ilman oikeudenkäyntiä maksaa vahingonkorvausta asianosaiselle tai sivulliselle, jos valtion korvausvastuuta voidaan pitää selvänä tai korvauksen maksamista kohtuullisena. Valtakunnanvoudinvirasto käsittelee ja ratkaisee nämä korvausvaatimukset kuitenkin sillä poikkeuksella, että ulosottovirastot voivat itse ratkaista ja maksaa korvauksen, jos vahingon määrä on alle 500 euroa.

Koska Valtakunnanvoudinvirasto ratkaisee ulosottokaaren 11 luvun 18 §:n mukaan myös ulosottoa koskevat kantelut, voidaan tällainen vahingonkorvausvaatimus esittää ja tutkia myös kantelumenettelyn yhteydessä.

Vahinkoa voi aiheutua sekä asianosaiselle että sivulliselle myös sitä kautta, että heille aiheutuu

kuluja muutoksenhakemisesta ulosottomiehen päätökseen. Ulosottoasioissa on pääsääntönä, että asianosaiset vastaavat itse kuluistaan. Ulosottokaaren 11 luvun 20 §:n 2 momentissa on kuitenkin säädetty, että jos sivullisen valitus hyväksytään, voidaan valtio sivullisen vaatimuksesta määrätä osittain tai kokonaan korvaamaan tämän kohtuulliset oikeudenkäyntikulut, jos kulujen jäämistä sivullisen vahingoksi voidaan olosuhteet huomioon ottaen pitää kohtuuttomana. Edelleen on säädetty, että valtio voidaan määrätä korvaamaan myös ulosoton asianosaisen kulut, jos asiassa on sattunut selvä virhe, joka olisi pitänyt korjata itseoikaisuna.

2) Julkisyhteisön vahingonkorvausvastuuseen esitetyt muutokset

Yleistä

Valtakunnanvoudinvirasto kiinnittää aluksi huomiota siihen, että selvitys on hyvin pitkälle tehty silmällä pitäen pelkästään hallinto-oikeudellista sääntelyä. Ulosotto ei kuitenkaan ole hallintomenettelyä, vaan lainkäyttöä. Tämä ilmenee myös hallintolain 4 §:stä, jonka mukaan hallintolakia ei sovelleta ulosottoon. Ulosotossa noudatettavasta menettelystä säädetään erikseen ulosottokaareissa.

Selvityksessä on omaksuttu näkemys, jonka mukaan viranomaisen vahingonkorvausvastuun tavoitteena on ensisijassa hyvittää yksityiselle hallintotoiminnassa aiheutunut vahinko. Koska ulosotto ei ole hallintotoimintaa, selvityksessä otettu näkökulma soveltuu huonosti lainkäyttöä pidettävään ulosottoon. Ulosotto on pitkälti verrattavissa tuomioistuimintaan, jossa päätökset voivat muuttua ilman, että kenenkään katsotaan toimineen virheellisesti tai laiminlyöneen tehtäviään.

Ulosotto on laiminlyötyjen suoritusvelvoitteiden pakkotäytäntöönpanoa. Ulosottolaitoksen tehtävänä on antaa oikeussuojaa sille, jolla jo on tuomioistuimessa vahvistettu vaade tai muu ulosottoon oikeuttava ulosottoperuste. Hakijan perustuslailla turvattu omaisuuden suoja ei toteudu, ellei tuota suoritusvelvollisuutta voida panna täytäntöön. Tämän suojan toteuttamiseksi on velallisen perustuslain suojaamia oikeuksia jouduttu kaventamaan siten kuin ulosottolainsäädännössä on säädetty. Ulosottolaitoksen tehtävänä on toteuttaa tuota hakijan oikeussuojaa ottaen samalla kuitenkin huomioon myös velallisen oikeusturva. Vaikka täytäntöönpanoa voivat hakea myös viranomaiset, oikeussuojaa annetaan yhtä usein yksityisten välisissä suhteissa. Oikeussuojaa toteutetaan niiden tahojen välillä, joiden edut ovat toisiinsa nähden vastakkaisia. Ulosottomiehen tulee tässä toimessaan tarkoin noudattaa ulosottomenettelystä annettuja säädöksiä. Poikkeaminen puoleen tai toiseen loukkaa jommankumman odotettuja oikeuksia.

Ulosottoviranomaiset käyttävät tässä tehtävässään huomattavaa julkista valtaa. Siten valtio vastaa ulosottoviranomaisten toimissa aiheutuneista vahingoista normaaliin tapaan vahingonkorvauslain mukaisesti. Tämän vuoksi ehdotetut muutokset vaikuttaisivat myös ulosottotoiminnassa tapahtuneiden vahinkojen korvaamiseen.

Ulosottolainsäädännössä viime vuosina tapahtuneet muutokset velallisten eduksi, kuten velan lopullinen vanhentuminen ja automaattiset vapaakuukaudet, ovat selvästi lisänneet velkojien kiinnostusta ulosoton oikeamääräisyyteen, nopeuteen ja tehokkuuteen. Tätä seuraamista luonnollisesti vaikeuttaa se, ettei velkojilla käytännössä ole sellaista mahdollisuutta kuin velallisella seurata ulosottoprosessin etenemistä. Toisaalta myös velalliset ovat tulleet entistä tietoisemmiksi oikeuksistaan ja esimerkiksi velan vanhentumisen merkityksestä. Siten tämäkin lisää ulosottomiehen vastuullisuutta, ettei kummankaan asianosaisen oikeuksia loukata.

Standardisäännös

Standardisäännöstä ehdotetaan kumottavaksi. Ulosoton vahingonkorvausasioita tuomioistuimessa käsiteltäessä on joissakin tapauksissa valtion taholta vedottu standardisäännökseen, mutta sillä ei kuitenkaan ole ollut sellaista asemaa, että säännöksellä sillä perusteella olisi ulosottotoimen vahingonkorvausvastuun kannalta huomattavaa merkitystä. Säännös voidaan siis kumota, mutta vahingonkorvauslakiin olisi kuitenkin syytä ottaa sellainen uusi julkisen vallan käyttäjän tuottamusarviointia tai korvausvastuun edellytyksiä laajemmin erittelevä säännös, jota selvityksessään yhtenä vaihtoehtona esitetään.

Tämä säännös olisi paikallaan ainakin ulosottotoiminnan kannalta juuri siksi, että standardisäännöksen poistumisen myötä saattaa ulosottotoiminnan tehokkuus kärsiä, jos jo pieni poikkeama voi aiheuttaa vahingonkorvausvastuun. Virheen mahdollisuus tilanteissa, joissa omaisuuden kätkemisen, hävittämisen tai muun vastaavan syyn uhatessa on toimittava nopeasti ja puutteellisin tiedoin, on aina olemassa.

Tämän vuoksi yhtenä korvausvastuun syntymisen edellytyksenä voisi esimerkiksi olla se, ettei selvästi virheellistä päätöstä ole itseoikaistu itseoikaisulle säädetyssä määräajassa eli kahdessa viikossa siitä lukien, kun ulosottomiehen päätöksestä on tehty valitus (UK 11:2). Vastaava säännös on jo ulosottovalituksen oikeudenkäyntikulujen osalta eli valtion on korvattava valittajan oikeudenkäyntikulut, jos itseoikaisua ei ole tehty, vaikka asiassa on sattunut selvä virhe, joka olisi tullut korjata itseoikaisuna (UK 11:20.2).

Muutoksenhakuvaatimus

Selvityksessä ehdotetaan, että muutoksenhakuvaatimus kumottaisiin. Kuten edellä on todettu, on ulosotto lainkäyttöä, johon haetaan muutosta valittamalla käräjäoikeuteen. Ulosottoasioiden erityislaatuisuuden vuoksi ulosottovalitukset on ohjattu vain tiettyihin käräjäoikeuksiin. Käräjäoikeuksia on yhteensä 27 kappaletta, mutta ulosottovalituksia käsitellään vain 14 käräjäoikeudessa (VNA 1774/2009 käräjäoikeuksien tuomiopiireistä ulosottovalituksia koskevissa asioissa). Ulosottovalitusten toisena erityispiirteenä on, että oikeudenkäyntikulujen osalta pääsääntönä on, että asianosaiset vastaavat itse oikeudenkäyntikuluistaan (UK 11:20). Kolmantena erityispiirteenä on, että ulosottovalitusasiat tulee käsitellä kiireellisenä (UK 11:15.2).

Ellei virheelliseksi arvioituun ulosottopäätökseen haeta muutosta, vaan muutoksenhakuvaatimuksen kumoamisen myötä nostetaan vahingonkorvauskanne, johtaisi tämä siihen, että vahingonkorvausta koskeva kanne valtiota vastaan nostetaan siinä käräjäoikeudessa, jossa kantajalla on kotipaikka (OK 10:4). Tämä puolestaan aiheuttaisi sen, että muutkin kuin ulosottovalituksia tutkivat käräjäoikeudet joutuisivat vahingonkorvauskannetta tutkiessaan ottamaan kantaa myös siihen, onko ulosottotoimenpide, johon kanne perustuu, ollut ulosottoa koskevan lainsäädännön mukainen. Näin ulosottoasia tulisi tutkittavaksi myös sellaisissa käräjäoikeuksissa, joissa ei ole kokemusta ulosottoasioista.

Koska ulosottovalitusasioissa ei pääsääntöisesti korvata oikeudenkäyntikuluja, voisi tämä johtaa myös sellaisiin oikeuden väärinkäyttötilanteisiin, ettei ulosottoa koskevaan päätökseen tämän oikeudenkäyntikuluja koskevan säännöksen vuoksi haeta muutosta, vaan nostetaan suoraan vahingonkorvauskanne.

Molemmat edellä mainitut tilanteet voivat johtaa myös siihen, että virheellinen

ulosottotoimenpide jää lainvoimaiseksi ja ulosmitatut varat tilitetään tästä syystä velkojalle. Jos tämä ulosottotoimenpide myöhemmin osoittautuu virheelliseksi ja valtio velvoitetaan korvaamaan ulosmitatut varat vahingonkorvauskanteen nostajalle, on valtion vastaavasti nostettava perusteettoman edun palauttamista koskeva kanne velkojaa vastaan, koska hän on hyötynyt valtion virheen vuoksi. Tämä tulee tietysti yllätyksenä velkojalle, koska hän ei ole ollut asianosaisena vahingonkorvausta koskevassa asiassa, ja hänen saamansa tilitys perustuu lainvoimaiseen ulosottoratkaisuun.

Edellä olevilla perusteilla ei muutoksenhakuvaatimuksen poistamista voida puoltaa. Näin erityisesti siksi, että se viime mainitun esimerkin mukaisesti voi välillisesti koskea kolmannenkin oikeutta. Jotta kolmannelle osapuolelle ei aiheudu odottamattomia seuraamuksia, on ainoa vaihtoehto ulosottoasioiden osalta se, että muutoksenhakuvaatimus säilytetään. Muutoksenhakuvaatimus ulosottoasioiden osalta on säilytettävä, koska vain valituksen kautta voidaan estää mahdollisten virheellisten päätösten voimaan jääminen.

Selvityksessä perustellaan muutoksenhakuvaatimuksen poistamista myös sillä, että muutoksenhakuvaatimuksella on ollut vähäinen käytännön merkitys. Voi myös kysyä, johtuuko tämä siitä, että päätöksiin on juuri tästä syystä haettu muutosta normaalia muutoksenhakutietä, kuten on tarkoitettukin.

Muutoksenhakuvaatimuksen poistaminen voi käytännössä johtaa käytännössä siihen, että ylikuormitetuissa käräjäoikeuksissa nostetaan vahingonkorvauskanteita, vaikka vahinko olisi ollut estettävissä jo normaalia muutoksenhakutietä käyttäen. Muutoksenhakuvaatimuksen poistamista on vaikea ymmärtää myös siksi, että vahinkoa kärsineen pääasiallisena tarkoituksena kuitenkin lienee se, että oikeudenvastainen tila kumotaan. Tähän voidaan päästää vain käyttämällä normaalia muutoksenhakutietä. Vaikuttaa siltä, että muutoksenhakuvaatimuksen poistamisen tavoitteena on enemmän se, että väärät päätökset voivat jäädä voimaan, mutta ne korvataan vahingonkorvausoikeudenkäynneillä.

Selvityksessä perustellaan muutoksenhakuvaatimuksen poistamista myös sillä, että muutoksenhakutien käyttäminen voi johtaa prosessin kokonaiskeston pitkittymiseen. Ulosottoasioiden osalta tämä ei kuitenkaan ole kestävä peruste, sillä ulosottoasiat on käsiteltävä kiireellisinä, kuten edellä on todettu.

Muutoksenhakuvaatimuksen poistamista ei puolla Euroopan Ihmisoikeustuomioistuimen noudattama käytäntökään, sillä se edellyttää, että kansalliset muutoksenhakutiet on käytetty ennen kuin sinne tehdään valitus.

Mikäli muutoksenhakuvaatimus poistetaan, on ehdottomasti huolehdittava siitä, että vahingonkorvausta tulee ensisijaisesti hakea hallinnollisessa menettelyssä ennen kuin vahingonkorvauskanne nostetaan. Näin on hiljattain menetelty syyttömästi vangitulle tai tuomitulle valtion varoista maksettavasta korvauksesta säädettyssä laissa, jolla saatiin vähennettyä huomattavasti niiden vahingonkorvausoikeudenkäyntien määrää, joiden pääasiallisena tarkoituksena oli rahastaa valtiota oikeudenkäyntikuluilla.

Kannerajoitus

Kannerajoituksen poistamisen osalta ei ole huomautettavaa.

Neuvonta

Koska ulosotossa sovitetaan yhteen kahden eri tahon, velkojan ja velallisen oikeuksia, on ulosottoviranomaisen toimittava puolueettomasti (UK 1:19). Siten ulosottoviranomainen ei lähtökohtaisesti voi olla kummankaan osapuolen puolella ja neuvoa tai ohjata toista osapuolta toimimaan siten, että se loukkaisi toisen osapuolen etuja. Ulosottoviranomainen voi ja sen tulee kertoa vain niistä oikeuksista ja velvollisuuksista, joita ulosottokaassa kummallekin asianosaiselle on säädetty.

Siten ulosoton neuvonta rajoittuu vain yleisiin ohjeisiin kuten asian vireillepanon liittyviin seikkoihin tai niihin seurauksiin, joita tulee, jos velallinen todetaan varattomaksi. Näiden lisäksi velalliselle tulee kertoa esimerkiksi mahdollisuudesta hakea vapaakuukausia tai mistä hän saa apua velkaongelmiinsa.

Ulosoton osalta ei ole yleisesti tullut esiin, että neuvonta tai ohjaus olisi ollut millään lailla puutteellista tai ongelmallista. Siten ulosoton kannalta ei ole estettä sille, että puutteellisen tai virheellisen neuvonnan osalta voisi aiheutua vahingonkorvausvelvollisuus. Säännöksen laatimisessa olisi kuitenkin otettava huomioon se, ettei esimerkiksi ulosoton osalta synny vääränlaisia odotuksia neuvonnan laadusta. Esimerkiksi Valtakunnanvoudinvirastoon on tullut joitakin sen tyyppisiä kysymyksiä, joissa kysyjä on olettanut saavansa neuvoja ulosoton välttämiseksi.

Perus- ja ihmisoikeusloukkauksen korvaaminen

Ulosottolainsäädännössä on säädöksiä, joiden perusteella voidaan puuttua velallisen perustuslailla suojattuihin oikeuksiin kuten omaisuuden suojaan tai hädän yhteydessä kotirauhaan. Nämä toimet tehdään kuitenkin, jotta saadaan turvattua hakijan perustuslailliset oikeudet, joita velallinen on omalla toiminnallaan loukannut.

Mikäli perus- ja ihmisoikeusloukkausten osalta säädetään korvausvelvollisuus, on säätämisen yhteydessä riittävän selkeästi tuotava ilmi nämä ulosoton erityisluonteisuudesta johtuvat poikkeukset.

Julkisen vallan käyttäjän aiheuttaman kärsimyksen korvaaminen

Ulosotto on luonteeltaan sellaista, että velalliset voivat sen johdosta harmistua taikka kokea sen epäoikeudenmukaisena tai pettymyksenä. Toiminta on kuitenkin lakiin perustuvaa ja niillä toimilla vastaavasti hyvitetään sitä harmistumista, epäoikeudenmukaisuutta ja pettymystä, mitä velkojat ovat kokeneet.

Mikäli kärsimyksen korvaaminen tulee korvattavien vahinkojen piiriin, on tämänkin osalta vastaavasti selkeästi tuotava esiin se, että kärsimyskorvauksen piiriin eivät voi kuulua niistä toimenpiteistä aiheutuva harmistuminen tai muut vastaavat pettymyksen tunteet, jotka ovat johtuneet ulosottoviranomaisen laillisista toimenpiteistä.

Lopuksi

Kaiken kaikkiaan olisi tarkoin harkittava korvausvastuu tuomioistuini- ja ulosottomenettelyssä, koska oikeussuojan antaminen poikkeaa luonteeltaan hallintomenettelystä.

Valtakunnanvouti

Juhani Toukola

Johtava hallintovouti

Jorma Niinivirta